

ขอสิทธิที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย แหล่งอาหารกลับ

คืนให้ชาวบ้านชัชวาลย์ ชัยภูมิ

written by กองบรรณาธิการ | กรกฎาคม 10, 2019

เรียบเรียงจากแถลงข่าวของ [มูลนิธิมานุษยะ](#)

เมื่อวันที่ 2 - 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 มูลนิธิมานุษยะได้ติดตามการดำเนินคดีคดีของชาวบ้าน หมู่บ้านชัชวาลย์ทั้ง 14 คน ในข้อหาบุกรุกพื้นที่อุทยานฯ และบุกรุกป่าและพื้นที่อุทยานแห่งชาติไทรทอง จังหวัดชัยภูมิ ที่ศาลจังหวัดชัยภูมิ โดยร่วมฟังคำพิพากษาคัดสินในชั้นอุทธรณ์

วันดังกล่าวศาลมีคำพิพากษา ใน 5 คดีสุดท้าย โดยตัดสิน ให้นายพุด สุขบงกช จำคุกเป็นเวลา 6 เดือนและ 20 วัน ทั้งคดีใช้ค่าเสียหาย เป็นจำนวนเงิน 370,000 บาท นายสมพิตร แทนนอก จำคุกเป็นเวลาทั้งสิ้น 20 เดือน 20 วัน และคดีใช้ค่าเสียหาย เป็นจำนวนเงิน 200,000 บาท นางสาวนริสรา ม่วงกลาง จำคุกเป็นเวลา 9 เดือนและ 10 วัน และเพิ่มค่าชดใช้ค่าเสียหาย จาก 130,000 บาท เป็น 607,161 บาท นางสาวสุวลี โพธิ์งาม จำคุกเป็นเวลา 5 เดือน 10 วัน ชดใช้ค่าเสียหาย เป็นจำนวนเงิน 160,000 บาท และ นายสุวิทย์ รัตนะไชยศรี จำคุกเป็นเวลา 17 เดือน และค่าเสียหาย เพิ่มจาก 40,000 บาท เป็น 110,762 บาท อีกทั้งศาลยังให้พวกเขาให้ออกจากที่ดินดังกล่าวพวกเขาอยู่อาศัย ซึ่งพวกเขาทำกินและอาศัยมากกว่าชั่วอายุคน ก่อนที่รัฐ

จะกำหนดพื้นที่นั้นเป็นอุทยานแห่งชาติ

กรณีมูลนิธิตามุขยจะเห็นว่า ชาวบ้านทั้ง 14 คน เป็น หญิง 9 คน และชาย 5 คนได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในฐานะอาชญากรเนื่องจากถูกตั้งข้อหาโดยเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติไทรทองที่ใช้นโยบายทวงคืนผืนป่าปี 2557 ที่ออกโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ภายใต้รัฐบาลทหาร รวมถึงแผนแม่บทป่าไม้คำสั่ง คสช.ที่ 64/2557 และคำสั่ง คสช. ที่ 66/2557 ซึ่งคำสั่งดังกล่าวอยู่ภายใต้นโยบายทวงคืนผืนป่า เป้าหมายของนโยบายนี้ต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าทั่วประเทศ โดยเจ้าหน้าที่จะดำเนินการจับกุมผู้บุกรุก หรือผู้ที่ครอบครอง หรือทำให้สภาพป่าเสียหาย

มูลนิธิตามุขยจะเห็นว่า จริงๆ แล้วนโยบายเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ของรัฐบาลนั้นมีไว้เพื่อหยุดยั้งนักลงทุนภายใต้ระบบทุนนิยมในการทำลายป่าไม้ แต่ทำไมคำสั่งเหล่านั้นกลับกลายเป็นการทำร้ายชุมชนที่ยากจนแทน

คำสั่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อที่เห็นได้ชัด เพราะคำตัดสินของศาลกระทบกับชาวบ้านทั้ง 14 คนอย่างไม่เป็นสัดส่วน โดยโทษจำคุกมีระยะเวลาสูงสุดถึง 4 ปี และชำระค่าเสียหายเป็นเงินสูงสุดกว่า 1.5 ล้านบาท ตามโทษที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ทำให้มีชาวบ้าน 13 คนที่ถูกตัดสินให้จำคุกอยู่ในขณะนี้และอีก 1 คนถูกควบคุมความประพฤติ

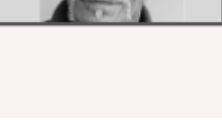
ชาวบ้านทั้ง 14 คนกำลังสูญเสียอิสรภาพและชีวิตความเป็นอยู่ที่อยู่อาศัยและความมั่นคงด้านอาหารทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อชีวิตและครอบครัวของพวกเขาและเด็กๆถูกทิ้งอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถเลี้ยงดูและหาชีพได้

“ตอนนี้เหลือแค่ฉันคนเดียวที่ต้องดูแลลูกๆ ทั้งหมดของน้องสาวและพ่อที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง” สุรินทร์ ม่วงกลาง ลูกและน้องสาวของ ทองปั้น ม่วงกลาง และนิตยา ม่วงกลาง สุภาพร ศรีสุข และนริสรา ม่วงกลาง จำเลยในคดีนี้และทั้งหมดถูกตัดสินให้จำคุก

“ฉันไม่รู้ว่าความยุติธรรมหมายถึงอะไรอีกต่อไปเมื่อคนจนเท่านั้นที่ถูกขังอยู่ในคุก”

คดีอุทกภัยแห่งชาติไทรทอง

นักปกป้องสิทธิในที่ดิน **14** รายถูกดำเนินคดี
อย่างไม่เป็นธรรมในฐานะอาชญากร

ชาวบ้าน	คดีเลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่ ถูกฟ้องร้อง	คดีอาญา ระยะเวลาจำคุก	คดีแพ่ง ค่าเสียหาย - พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5% ต่อปี	
	น.ส.นิตยา ม่วงกลาง	1738/2560	8 ไร่ 90 ตารางวา	8 เดือน	150,000 บาท
		1739/2560	1 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา	4 เดือน	40,000 บาท
	นางสินवल พาสังข์	1736/2560	6 ไร่ 4 ตารางวา	5 เดือน 10 วัน	150,000 บาท
	น.ส.ปัทมา โกเม็ด	1744/2560	11 ไร่ 3 งาน 9 ตารางวา	8 เดือน	200,000 บาท
		1745/2560	15 ไร่ 83 ตารางวา		
	นางสุนีย์ นาริน	1735/2560	11 ไร่ 3 งาน 73 ตารางวา	5 เดือน 10 วัน	439,027 บาท
	น.ส.สุภาพร สีสุข	1731/2560	6 ไร่ 3 งาน 31 ตารางวา	5 เดือน 10 วัน	381,010 บาท
	นางสากล ประกิจ	1732/2560	46 ไร่ 3 งาน 3 ตารางวา	4 ปี	1,587,211 บาท
	นางทองปิ่น ม่วงกลาง	1740/2560	5 ไร่ 3 งาน 11 ตารางวา	8 เดือน	100,000 บาท
		1741/2560	2 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา		
	นายวันชัย อาพรแก้ว	1733/2560	14 ไร่ 3 งาน 73 ตารางวา	6 เดือน 20 วัน	860,395 บาท
	นายสมร สมจิตร	1737/2560	8 ไร่ 1 ตารางวา	รอลงอาญา 1 ปี คุมประพฤติ 3 ปี	360,663 บาท
	นายพุด สุขบงกช	1734/2560	14 ไร่ 3 งาน 8 ตารางวา	6 เดือน 20 วัน	370,000 บาท
	นายสมพิตร แทนนอก	1746/2560	10 ไร่ 3 งาน 49 ตารางวา	10 เดือน	100,000 บาท
		2452/2560	11 ไร่ 1 งาน 88 ตารางวา	10 เดือน 20 วัน	100,000 บาท
	น.ส.นริสรา ม่วงกลาง	1742/2560	3 ไร่ 1 งาน 87 ตารางวา	9 เดือน 10 วัน	607,161 บาท
		1743/2560	8 ไร่ 3 งาน 51 ตารางวา		
	น.ส.สุวลี โพธิ์งาม	1748/2560	5 ไร่ 3 งาน 9 ตารางวา	5 เดือน 10 วัน	160,000 บาท
	นายสุวิทย์ รัตนไชยศรี	1747/2560	2 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา	17 เดือน	110,762 บาท

การจัดทำนโยบายการทวงคืนผืนป่าบนพื้นฐานของการเพิ่มการครอบคลุมของพื้นที่ป่าเพื่อลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รัฐบาลมีเป้าหมายกับชุมชนเกษตรกรรมในท้องถิ่นแต่ไม่ใช่มุ่งเป้าหมายกับกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่และนักลงทุน

อภีรักษ์ นันทเสรี นักวิจัยโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (ไอลอร์) กล่าวว่า กรณีอุทยานแห่งชาติไทรทองแสดงภาพผลกระทบจากคำสั่ง คสช. 64/2557 และ คำสั่ง คสช. ที่ 66/2557 ที่ชัดเจนที่สุด

“คำสั่งนี้ถูกใช้เพื่อส่งผู้คนเข้าคุกโดยอ้างว่าเป็นนโยบายของรัฐบาล” อภีรักษ์กล่าว

เขากล่าวเสริมว่า ต้องการช่วยสื่อสารในประเด็นที่ชาวบ้านได้รับผลกระทบจากกฎหมายให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและหวังว่าประชาชนทั่วไปจะสนใจ

นอกเหนือจากผลกระทบที่เป็นอันตรายในการประยุกต์ใช้นโยบายทวงคืนผืนป่าในชุมชนชนบททั่วประเทศไทย

ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ อาจารย์ประจำสาขาการพัฒนารัฐธรรมนูญ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.มหาสารคาม กล่าวว่า การจัดการป่าของประเทศไทยในอดีตยึดหลักการธรรมาภิบาล โดยการนำไปให้ภาคเอกชนผ่านข้อตกลงสัมปทาน แต่เมื่อรัฐบาลไทยรับแนวคิดการอนุรักษ์ป่ามาใช้ มันถูกใช้โดยการแยกผู้คนออกจากธรรมชาติ

“นโยบายการอนุรักษ์เช่นนี้จะไม่ประสบความสำเร็จ ถึงเวลาแล้วที่สังคมไทยต้องตั้งคำถามกลับสิ่งที่พวกเขาได้รับจากนโยบายการอนุรักษ์ป่าไม้ซึ่งนำไปสู่การที่คนจนเท่านั้นที่จะถูกจับกุมและคุมขัง” ไชยณรงค์กล่าว

สมนึก ตุ่มสุภาพ ทนายความจำเลยกล่าวว่า กำลังดำเนินการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในชั้นศาลฎีกา แต่ต้องขอศาลฎีกาตีความคำสั่ง คสช. ไปในทางที่เป็นคุณต่อชาวบ้าน

อรนุช ผลภิญโญ กรรมการบริหารเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน (ILRN) กล่าวว่า ชาวบ้าน 14

รายและครอบครัวได้มีการต่อสู้ผ่านกระบวนการพิจารณาคดี นอกเหนือจากความพยายามหลายครั้งที่จะแก้ปัญหาคriminal โดยทำงานร่วมกับรัฐบาลเพื่อหาทางออกร่วมกัน

“ความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะทำงานร่วมกับหน่วยงานของจังหวัดที่จะไปถึงวิธีการแก้ปัญหาโดยการจัดสรรที่ดินที่ยั่งยืนและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ผลจากการเจรจาครั้งนี้รองผู้ว่าราชการ ซึ่งเป็นประธานคณะทำงานในการแก้ไขปัญหากล่าวเพียงว่า จะจัดทำหนังสือเจรจากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ จนถึงตอนนี้ยังไม่เห็นการกระทำใดๆ ที่เป็นรูปธรรมใน แม้แต่การสนับสนุนเบื้องต้นสำหรับการช่วยเหลืออาสาสมัครในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ” อรุณชกล่าว

เอมีลี ประดิจิต ผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการมูลนิธิมานุษยะ กล่าวว่า ชุมชนปกป้องป่าเสมอ ชาวบ้านไม่ได้เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม แต่พวกเขาอาศัยอยู่กับธรรมชาติด้วยความสงบสุขกลมกลืน

เอมีลีกล่าวอีกว่า นี่เป็นกรณีครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐกำลังเผชิญกับความท้าทายที่ไม่เป็นธรรม หากนักปกป้องสิทธิที่ดินทั้ง 14 คน แห่งหมู่บ้านชั้วหวายชนะคดีในชั้นศาลฎีกา กรณีจะเป็นตัวอย่างการต่อสู้ชุมชนหลายพันในประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับปัญหาดังกล่าวจะนำไปแบบปฏิบัติในแบบเดียวกัน

ด้วยการร่วมมือของพันธมิตรขององค์กรสิทธิมนุษยชนและนักวิชาการที่สนับสนุนชาวบ้านหมู่บ้านชั้วหวายทั้ง 14 คน พวกเราจะหา วิธีการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจว่าสิทธิพื้นฐานของชุมชนที่ได้รับผลกระทบรวมทั้งสิทธิของพวกเขาในการดำรงชีวิต สิทธิการประกอบอาชีพ สิทธิในการอยู่อาศัยอาหารและสิทธิการใช้พื้นที่อีกทั้ง มีชาวบ้านหลายรายที่ได้รับผลกระทบเพราะกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมนี้ ไม่ใช่แค่ชาวบ้านหมู่บ้านชั้วหวายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงหลายชุมชนทั่วประเทศไทย พวกเขายืนยันเรียกร้องให้รัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเพื่อปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของชาวบ้าน 14 ราย:

1. ยกฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งทั้งหมดต่อชาวบ้าน 14 คนทันที เนื่องจากพวกเขาได้ใช้

ประโยชน์ที่ดินอย่างถูกต้องกฎหมาย

2. ยุติการใช้กฎหมายและนโยบายการอนุรักษ์ป่าคำสั่ง คสช. เพื่อขับไล่ชุมชนท้องถิ่นและบุคคลจากที่ดินที่พวกเขาอาศัยอยู่มาหลายชั่วอายุคนโดยทันที
3. ยกเลิกคำสั่ง คสช. ที่ 64/2557 และ 66/2557 ซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชนชายขอบและคนจนในชุมชนและปฏิเสธสิทธิในที่ดินสิทธิในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนของพวกเขา แทนที่จะมุ่งเป้าไปที่นักลงทุนและธุรกิจขนาดใหญ่
4. หาวิธีการเยียวยาที่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้กฎหมายอย่างไม่ยุติธรรม และตั้งปกป้องสิทธิพื้นฐานของพวกเขา
5. ให้ยืนยันการดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งได้รับมติเห็นชอบจากคณะกรรมการระดับจังหวัด (สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินในอุทยานแห่งชาติไทรทอง) เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2561